

KPSS•ALES•DGS

Prestij

PARAGRAF

Soru
Bankası

Gözü Yormayan
Gazete Kağıdı

Yazar: Jule Aslan

PARAGRAF SORU BANKASI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Jule ASLAN

Bütün hakları Data - Editör Yayınevi'ne aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekânîk ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO

40613

KAPAK TASARIMI

Editör - Data Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör - Data Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

Editör - Data

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

ANLATIM TEKNİKLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

TEST 1.....	12
TEST 2.....	14
TEST 3.....	16
TEST 4.....	18
TEST 5.....	20
TEST 6.....	22

2. BÖLÜM

PARAGRAFTA ANLATICI

TEST 1.....	26
TEST 2.....	28

3. BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (İLK CÜMLENİN ÖZELLİĞİ)

TEST 1.....	32
TEST 2.....	34

4. BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (AKIŞI BOZAN CÜMLE)

TEST 1.....	38
TEST 2.....	40
TEST 3.....	42
TEST 4.....	44
TEST 5.....	46
TEST 6.....	48

5. BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (İKİ PARAGRAFA AYIRMA)

TEST 1.....	52
TEST 2.....	54
TEST 3.....	56
TEST 4.....	58
TEST 5.....	60

6. BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (PARÇA TAMAMLAMA)

TEST 1.....	64
TEST 2.....	66
TEST 3.....	68

PARAGRAFTA YAPI (CÜMLE YERLEŞTİRME)

TEST 4.....	70
TEST 5.....	72
TEST 6.....	74

7. BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (CÜMLE SIRALAMA)

TEST 1.....	78
TEST 2.....	80
TEST 3.....	82
TEST 4.....	84
TEST 5.....	86
TEST 6.....	88

8. BÖLÜM

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE (ASIL ANLATILMAK İSTENEN)

TEST 1	92
TEST 2	94
TEST 3	96
TEST 4	98
TEST 5	100
TEST 6	102

9. BÖLÜM

METNE ÖZGÜ SORULAR

TEST 1	106
TEST 2	108
TEST 3	110
TEST 4	112
TEST 5	114
TEST 6	116
TEST 7	118
TEST 8	120
TEST 9	122

10. BÖLÜM

SORUNUN CEVABI OLAN PARAGRAFLAR

TEST 1	126
TEST 2	128
TEST 3	130
TEST 4	132

11. BÖLÜM

YAZARIN KARAKTER ÖZELLİKLERİ

TEST 1	136
TEST 2	138
TEST 3	140
TEST 4	142

12. BÖLÜM

PARAGRAFTA KONU

TEST 1	146
TEST 2	148

13. BÖLÜM

PARAGRAFTA BAŞLIK

TEST 1	152
TEST 2	154

14. BÖLÜM

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE (OLUMSUZ KÖKLÜ SORULAR)

TEST 1	158
TEST 2	160
TEST 3	162
TEST 4	164
TEST 5	166
TEST 6	168
TEST 7	170
TEST 7	171
TEST 8	172

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE (KEŞİN YARGI SORULARI)

TEST 9.....	174
TEST 10.....	176

15. BÖLÜM

PARAGRAFTA DİYALOG SORULARI

TEST 1.....	180
TEST 2.....	182
TEST 3.....	184
TEST 4.....	186

PARAGRAFTA İKİ PARÇANIN YORUMU

TEST 5.....	188
TEST 6.....	190
TEST 7.....	192
TEST 8.....	194

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

TEST 9.....	196
TEST 10.....	198
TEST 11.....	200

16. BÖLÜM

KARMA PARAGRAF SORULARI

TEST 1.....	203
TEST 2.....	205
TEST 3.....	207
TEST 4.....	209
TEST 5.....	211

TEST 6.....	213
TEST 7.....	215
TEST 8.....	217
TEST 9.....	219
TEST 10.....	221
TEST 11.....	223
TEST 12.....	225
TEST 13.....	227
TEST 14.....	229
TEST 15.....	231
TEST 16.....	233
TEST 17.....	235
TEST 18.....	237
TEST 19.....	239
TEST 20.....	241
TEST 21.....	243
TEST 22.....	245
TEST 23.....	247
TEST 24.....	249

CEVAP ANAHTARI	251
----------------------	-----

1.BÖLÜM

PARAGRAFTA ANLATIM TEKNİKLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Paragrafın Anlatım Teknikleri ve Düşünceyi Geliştirme Yollarına Yönelik Sorular:

- Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu parçanın anlatımında ağırlık kazanan anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?
- Paragrafta kullanılan düşünceyi geliştirme yolu / yolları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?
- Bu parçada aşağıdaki hangi anlatım yoluna / yollarına başvurulmuştur?
- Bu parçada aşağıdaki yollardan hangisi kullanılmamıştır?
- Bu paragrafta sözü edilen yazarın / eserin anlatım niteliği aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

ANLATIM TEKNİKLERİ

AÇIKLAMA

Bilgi vermek için yazma yöntemi

ÖYKÜLEME

Olayları, oluş
sırasıyla
vermek için
kullanılan anlatma
yöntemi

Engelibeli yerlerden gelip geçenlerin ayak izlerinden oluşan, tekerlekli araç iş-
lemeyen dar yola "patika" denir. Bunun için "keçi yolu", "yolak" adları da kul-
lanılır. Ama bir ismi daha var ki kendinden daha çok mecaz anlamıyla kullanır
olmuşuz: "çığır". Önümüzdeki çığır zirveye doğru döne kıvrıla ilerliyordu. Yol
ancak bir kişinin ilerleyebileceği genişlikteydi. İki yanımızda çakırdikenleri, ge-
venler vardı. Yöre halkının "morbaş" dediği kısa, renkli, parlak bir diken de
aralarda görülüyordu. Bu patikada yaklaşık bir saat yürüdük. Tepenin başına
varınca yol düzleşti. Orada bir kamp kurduk. Ateş yaktık, yemeklerimizi ısıttık.
Güneş tepeye yerleşmişti ve sıcak iyice rahatsız etmeye başlamıştı. Çadırların
içine çekildik. Çadırda gezgin turlarının bir problemini düşündüm: Günübirlik
doğa yürüyüşlerinde çadır kullanılmalı mı? Çoğu gezgin biraz hevesle, biraz
bilmediğinden yanına çadır alıyor. Ve ilk fırsatta kuruyor. Peki hani doğa ile içli
dışlı olma, hani hareket planları?... Bence bir günlük kısa doğa gezilerinde
çadır kullanılmamalı. Havada yağmur ihtimali vardır o başka.

BETİMLEME

Görünüş, gözlem
aktarma amacıyla
yazma yöntemi

TARTIŞMA

En az iki görüşün doğruluğunun veya yanlışlığının
tartılması için kullanılan anlatma yöntemi

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

Şairler, "Kış, şiirsel bir mevsimdir." diyorlar. Peki, aklım bomboşken bu şiirsel mevsimin ilham perileri bana ne yazmam gerektiğini hatırlatacak mı? Haber bültenleri fırtınayı, karı, buzu yüklenip kapımıza gelen kışın kentleri nasıl esir aldığını anlatıyor. Kimse evinden çıkmasın diye anonslar geçiliyor. Nükleer savaş ilan edilmiş gibi konuşuyor spiker. Hep eve davet var. Bir deli çıksa, "Herkes sokağa, kartopu oynamaya çıksın!" emri verse ne güzel olurdu. Baudelaire'in deyişiyle "ev" in içtenliğini artırıyor kış. Baudelaire soruyor: "Güzel bir konut kışın şiirselliğini daha da artırmaz mı?".

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık gösterme yapılmıştır.
- B) Tanımlamaya başvurulmuştur.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Doğrudan anlatım vardır.
- E) Örneklendirme yapılmıştır.

Çözüm

Bu parçada yazar, Baudelaire'in sözünü alıp tanık göstermiştir.

"Kış, şiirsel bir mevsimdir." cümlesi öznel tanımlamadır.

Kışın kenti esir alması bir kişileştirmedir.

Bir delinin ve Baudelaire'in sözleri hiç değişikliğe uğratılmadan aktarılmış, böylece doğrudan anlatım yapılmıştır.

Parçada bir fikri açıklamak için örnekler verilmemiş, örneklendirme yapılmamıştır.

1. Yarın arifeydi. Öbür günkü bayram için hazırlanan beyaz kurbanlar, küçük Grigal palankasının etrafında otuyorlardı. Karşıda... Yarım mil ötede Toygun Paşa'nın son kuşatmasından çılgın kışın hiddeti sayesinde kurtulan Zigetvar Kalesi, sönmüş bir yanardağ gibi, simsiyah duruyordu. Hava bozuktu. Ufku, küflü demir rengin de ağır bulut yığınları eziyor, sürü sürü geçen kargalar tam hisarın üstünden uçarken sanki gizli bir kara haber götürüyorlarmış gibi, acı acı bağıryorlardı. Palanka kapısının sağındaki beden siperinde sahipsiz bir gölge kadar sakin duran Kuru Kadı yavaşça kımıldadı.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duylara ait özelliklere yer verilmiştir.
- B) Yorumlamalara yer verilmiştir.
- C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
- D) Benzetmeye başvurulmuştur.
- E) Örneklendirme yapılmıştır.

2. Kalem ele almayı uzun zaman olmuştu sanırım. Ne ben o eski bendim ne zaman olgulara acı mıştı. Bildiğim her şey süratle ve bana aldırılmadan değişiyordu çevremde. Alışık olduğum ne varsa beni yalnız bırakıp başka bedenlerde yaşamaya gitmişlerdi sanki. Duraksız zamanın duyguları bekleyen tek durak sakini, tek bekleyeni ben kalmıştım. Kaybolmuş şehrin türküsü dudaklarımda eskicinin geçmesini bekliyordum. Oysa eskici bile terk etmişti bu enkaz yığını. Kimseden aman, kimseden acıma yoktu geldiğimiz zamanda. Ben inatla insanlığa dair, güzelliklere dair sevdalar peşindeydim. Kişisel bir şeydi bu tabii ki. Yoksa toplumun genelini böyle dipsiz bir kuyuya çekme amacında değildim.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici bir anlatım kullanılmıştır.
- B) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
- C) Anlatımda duylara ait ayırıcı özellikler kullanılmıştır.
- D) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.
- E) İstiarelere yer verilmiştir.

PARAGRAFTA ANLATICI

Paragrafta “bakış açıları” olarak veilen bu kavramlarda, farklı anlatıcılar vardır.

KAHRAMAN BAKIŞ AÇILI ANLATICI

Anlatıcı, olayın içindedir.

GÖZLEMCİ BAKIŞ AÇILI ANLATICI

Anlatıcı, bir kameraman gibidir; ne görüyorsa onu anlatır, kendinden bir şey katmaz.

Dükkân sahibine uzunca bir süre baktı. Geride olduğum için beni görmemişti. Sonra sağ cebinden bir cüzdan çıkarıp içini karıştırdı. Kaşlarını kaldırdı. Yeniden baktı adama. Ben bu kez yüzümü çevirdim, bakamadım. Geri baktığımda yönünü kapıya çevirmişti. Başını öne eğdi. Ardına bakmadan ilerledi, köşede kayboldu. Üzülümüşüm.

Dükkân sahibine uzunca bir süre baktı. Sonra sağ cebinden bir cüzdan çıkarıp içini karıştırdı. Kaşlarını kaldırdı. Yeniden baktı adama. Sonra yönünü kapıya çevirdi. Başını öne eğdi. Ardına bakmadan ilerledi, köşede kayboldu.

Dükkân sahibine uzunca bir süre baktı. Gençlik hatıralarını adamın suratında izliyordu: ilk dükkân macerası, para kazanmaya başlaması hatta zengin olması... Sonra sağ cebinden bir cüzdan çıkarıp içini karıştırdı. Kaşlarını kaldırdı. Yeniden baktı adama. Yeniden hatıralar... Sonra yönünü kapıya çevirdi. Başını öne eğdi. Ardına bakmadan ilerledi, köşede kayboldu.

HÂKİM BAKIŞ AÇILI ANLATICI

Anlatıcı, parçada gözlemci bir insanın bilemeyeceği şeyleri anlatabilir; rüyalar, iç konuşmalar, geçmişle ve gelecekle ilgili bilgiler...

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

--- Kimi zaman bir sanatçının ruhundaki huzursuzluğu keşfetmek, kusursuz bir yapıtı keşfetmekten daha heyecan vericidir. Edebiyat tarihi, bir anlamda, bu "huzursuz ruh"ların geçit yeridir. Ve bizler, yani edebiyatın o tanımlanamaz huzursuzluğuna ortak olmuş mutlu azınlık, yapıttan önce daima sanatçının ruhundaki ateşten ilham alırız. Yazarların, şairlerin yaşam öyküleri, anıları, mektuplaşmaları bu yüzden vazgeçilmezdir; okurun edebiyat tutkusunu ateşlemeye yarar.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sanatçıların esere yansıyan ruhu, okurunun edebî zevkini etkiler.
- B) Sanatçıların da kendilerine göre bazı huzursuzlukları vardır.
- C) Huzursuzluk sanatçıyı olgunlaştıran bir durumdur.
- D) Sanatçıların yaşadığı huzursuzlukları okuyucular hep merak etmiştir.
- E) Sanatçıların hayatının bilinmesi, eserin anlaşılması için gereklidir.

Çözüm

Parçada anlatılanlar parçanın başındaki cümle ile uyumlu olmalıdır. Paragrafın giriş cümlesi ana düşüncüyü özetler mahiyette olmalıdır. Parçada yazarların esere yansıyan ruhunun okurun edebiyat tutkusunu ateşlediği düşüncesi hâkimdir.

Bu yüzden A seçeneği parçanın başına gelmelidir.

1. ----. Çünkü tek bir perspektife sahip olabiliriz. İnsan kendini tanıyamaz ki... Kişi aynada yüzüne bakınca bir görüntü görür ama bir yerden görür aslında; kendini arkadan görme olanağına hiçbir zaman ulaşamamıştır. Yani kişi bir başkası olarak kendine bakamaz, diyorum.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Şairler kendi şiirlerini değerlendiremezler
- B) Bir başkasının bakış açısıyla kendimize bakamayız
- C) Kendisinin değerini anlادığını söyleyen sanatçı yanlış demektir
- D) İnsan başkasının gözünden kendisine değer biçemez
- E) Ancak kendisinin değerini bilen sanatçı üretir

2. ----. Türkçe çok hızlı bir değişim geçirmektedir. Muhteşem bir geleneğe sahip olan divan edebiyatı genç kuşaklarca tanınmamaktadır. Belki günümüz şairleri de ileriki asırlarda sadece isimleriyle kalacaktır. Geleceğin dilini şiirinde yakalayan şair, kalcıdır. "Geleceğin dilini görebilmek önemli, görenler var. Karacaoğlan görmüş. Yahya Kemal görmüş ama Ahmet Haşim görmemiş söz gelimi. Nâzım Hikmet çok iyi görmüş."

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şiirde dilin anlaşılır olması geleceğe kalması için şarttır
- B) Şiirde kullanılan dilin anlaşılır olması önemlidir
- C) Şiir dilinin imkânları ölçüsünde şiir geleceğe kalır
- D) Ancak yarınların dilini şiirine yansıtan şairler geleceğe kalabilir
- E) Şimdi anlaşılmayan şiirler zamanla anlaşılır

3. ----. Mizahın, okuma yolculuğumda hayli hatırı sayılır bir yeri olduğunu görür; hayatımın hemen her karesinde kendimi mizah denilen neşeli faytonun yolcusu olarak bulurum. Belirli dönemlerde kendisini kaçırmış olsam da kıyısından köşesinden, ardından arkasından yakalamış, hep bir yerlerden bu çok renkli faytona asılmışımdır.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mizahın güldürürken düşündürmesi gerekir
- B) Mizahın kararında yapılması saygınlık için önemlidir
- C) Mizah yazıları okumanın insanı dinlendirdiğini düşünüyorum
- D) Mizahın, insanı rahatlattığını düşünüyorum
- E) Mizahi yazıları okumayı seviyorum

DÜŞÜNCENİN AKIŞINI BOZAN CÜMLE

DÜŞÜNCENİN AKIŞINI BOZAN CÜMLE, önceki ve sonraki cümlelerle bağı olmayan cümledir. Bu cümleyi bulmak için cümlelerin konusuna ve cümleler arasındaki bağlayıcı öğelere dikkat etmek gerekir.

(I) Şiir her okumada bize yeni bir yönünü açmalı. (II) Yani her okuyuşumuzda farklı tatlar bırakmalı zihnimizde. (III) Okurunu bu şekilde beslemeyen şiir, ölüdür. (IV) Ölü olan dizeler, okuyucusuna nasıl hayat versin? (V) Edebiyatımızda ölümle ilgili o kadar çok şiir vardır ki... (VI) Hayat aşılacak için kalbi mutlaka atmalı dizelerin.

CÜMLELERİN KONUSU

I. II. III. IV. ve VI. cümlelerin konusu "şiirin her okuyuşta farklı tatlar bırakması" iken V. cümlelerin konusu "ölümle ilgili şiirler"dir. Demek ki akışı bozan cümle V. cümledir.

BAĞLAYICI ÖGELER

Aşağıdaki belirgin sözcükler, cümleler arasındaki bağlayıcı öğelerdir. V. cümle diğer cümlelere bağlı değildir. Düşüncenin akışını bozmaktadır.

(I) Şiir her okumada bize yeni bir yönünü açmalı. (II) Yani her okuyuşumuzda farklı tatlar bırakmalı zihnimizde. (III) Okurunu bu şekilde beslemeyen şiir ölüdür. (IV) Ölü olan dizeler, okuyucusuna nasıl hayat versin? (V) **Edebiyatımızda ölümle ilgili o kadar çok şiir vardır ki...** (VI) Hayat aşılacak için kalbi mutlaka atmalı dizelerin.

PARAGRAFTA YAPI (AKIŞI BOZAN CÜMLE)

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

(I) Toplum hayatında kişiler birbirinden samimilik beklemezler. (II) Samimilik arkasından koşanlardan değilim, önemli bulduğum işler üzerinde düşünürüm, düşündüklerimi de açıkça anlatmaya özenirim. (III) İnsanlar terbiye bekler, nezaket beklerler, birtakım kurallara uyulmasını isterler. (IV) Aklınıza geleni şöyle bir iyice tartmadan söylemeye hakkınız yoktur. (V) Yeryüzünde bir başınıza değilsiniz başkalarının zevkini, hatırını da gözetmeniz gerekir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Bu parçanın I. cümlesinde toplumdaki kişilerin samimilik beklemedikleri anlatılmış, III. cümlede insanların samimiyet dışındaki beklentileri verilmiş, IV. ve V. cümlelerde genel olarak toplum içinde nasıl davranılması gerektiği belirtilmiştir. II. cümlede ise yazar samimilik konusunda kendi düşüncesini anlatmıştır. II. cümle genel bir ifade olmadığı için diğer genel cümleler arasındaki akışı bozmaktadır.

1. (I) Okunacak şeyin ne değerinde olduğunu kitapsız kaldığımız zaman çok iyi anlarız. (II) Ona her an davetli gibiyizdir. (III) Çağırmasına gitmezsek bile o yine darılmaz. (IV) Bıkmadan usanmadan bizi bekler. (V) Biz yanına gidinceye kadar gözleri gözlerimize tatlı tatlı güler; açmaya ve çevirmeye başladığımız beyaz yaprakları sevinçten ellerimizi okşar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Bugün en maddi ihtiyaçlara cevap veren endüstri maddelerinde bile kendine göre bir zarafet arıyoruz, suyu bile zarif bir bardaktan içmeyi tercih ediyoruz (II) Güzellikten soyutlanmış bir dünyada insan yaşama ve yaratma zevkini kaybedecektir. (III) Güzelliğe karşı bu meyil zamanımıza kadar en büyük sanatları yaratarak devam etmiştir. (IV) Bu yüzden de insanın teknik icatlardan aciz kalacağı muhakkaktır. (V) Çünkü bu icatlar bu hayale muhtaçtır. (VI) İnsanın hayalini kurutan bir teknik, bindiği dalı kesmeye mahkûm demektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Sanat göklerin bütün yıldızlarını bir ruh içinde yakar. (II) Bahar içinde öten bütün bülbüller mısraların kıvrımlarına sığınarak bu âlemde ebediyen coşar. (III) Sanat sevdiğimiz bütün vücutların hararetini ve gözlerin şiirini ruhumuza taşır ve yığar. (IV) Sanat bize muttasıl bir vuslat âleminin iklimini sunar, bu âlemde sonsuza kadar coşar, gözlerin şiirini ruhumuza taşır. (V) Sanat bize sürekli yeni âlemlerinin iklimini sunar. (VI) Sanatkâr olmayan insanlar da kelimeleri bir örgü içinde kullanırlar.

Bu parçanın dil ve anlam akışını numaralanmış cümlelerden hangisi bozmaktadır?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. Botanikçi olan Tournefort, 1656'da Fransa'da doğar. (I) Paris Kraliyet Botanik Bahçesi'nde profesör iken botanik araştırmaları yapmak üzere Doğu'ya gitmekle görevlendirilir. (II) Bu görevi üstlenirken içindeki seyahatini keşfetmemiş olması muhtemeldir ancak çıktığı yolun sonunda artık sadece bir botanikçi değildir. (III) İstanbul'dan başlayarak birçok şehri, kasabayı boydan boya gezmiştir. (IV) Gezdiği, gördüğü yerlerdeki tarihi, doğayı, sosyal yaşantıyı başarıyla kaleme alır ve muazzam seyahatnamesini ortaya çıkarır. (V) İki kitaptan oluşan seyahatnamesinin ikinci cildinde Anadolu'dan bahseder.

Bu parçanın dil ve anlam bakımından akışını bozan cümle numaralanmış cümlelerden hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Eber'de gökkuşağı gibi renklidir dört mevsim. (I) Yazı başka güzeldir, kışı başka... (II) Kışları soğuk geçer elbet ama insan pişman olmaz geldiğine. (III) Bu mevsimde yolu göle düşenler başka yerlerde rastlayamayacakları görüntülere tanık olur. (IV) Kısacası, bir başkadır Eber'de kış beyaza ve maviye dönen renkleriyle... (V) Bir tarafta buz tutan suları kırarak ilerleyen tekneler, diğer tarafta tarifi zor bir doğal yaşam... (VI) Tüm bunlar insanı hem etkiler hem de birbirinden güzel fotoğraf kareleri yakalama fırsatı sunar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düştüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. Aile içinde güven ve dayanışma varsa çocuğun aile dışında karşılaştığı, strese yol açan olumsuz olaylar yıkıcı etkisini pek göstermez. (I) Ebeveynler davranış ve sözleri ile sorumluluk duygusunu ifade ederler. (II) Güven duygusunun yoğun hissedildiği bir aile, dış dünyanın sebep olduğu sıkıntı ve kaygılardan çocuğu korur. (III) Böyle bir ortamda yetişen çocuklar kendilerine olduğu kadar çevrelerine de güvenirliler. (IV) Eğer aile içinde dayanışma ve karşılıklı güven sağlanamamışsa çocuklar stres altında kalıp gerginlik ve özgüven problemi yaşarlar. (V) Dolayısıyla çevreleriyle de yakın ilişkiler kuramazlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, dil ve anlam akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Buzdolabı, derin dondurucu, koruyucu folyo gibi eşyaların olmadığı dönemlerde insanlar yiyeceklerini nasıl saklıyorlardı hiç düşündünüz mü? (I) Avladıklarıyla karınlarını doyuran atalarımızın yiyecek stoklama gibi bir derterleri yoktu elbette. (II) Günlük besin tedariki ve tüketimi, saklama kavramını gereksiz kılıyordu. (III) İç Anadolu Bölgesi'nde tahıl ambarı olarak, Antik dönemde yerleşim ve ibadet için kullanılmış doğal soğuk hava deposu konumundaki mağaralar tercih ediliyor. (IV) İnsanoğlunun yerleşik düzene geçmesiyle birlikte farklı ihtiyaçlar da ortaya çıktı. (V) Tütsülenerek saklanan yiyecekler, "ambar" ya da "kiler" adı verilen basit depolarda koruma altına alınmaya başlandı.

Bu parçanın dil ve anlam bakımından akışını bozan cümle numaralanmış cümlelerden hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Anadolu, tarih boyunca pek çok ilke, medeniyete tanıklık etmiş benzersiz bir bölge, coğrafya bu kadar zengin olunca Anadolu'yu tanımak, geçmişi hakkında bilgi sahibi olmak için çokça okumak, araştırma yapmak ve gezmek gerekiyor. (II) Bu durum kimi zaman meraklılarının gözünü korkutmuyor değil. (III) Ancak Anadolu'yu, Anadolu tarihini keşfetmenin çok keyifli bir yolu daha var: Anadolu Medeniyetleri Müzesi. (IV) Müze, Anadolu'nun dört bir yanındaki kazı alanlarından gelen eserleri barındırıyor. (V) Birbirinden etkileyici eserlerin arasından geçerken aynı zamanda tarihî bir mekânın atmosferini solumak ziyaretçiler açısından muhteşem bir deneyim. (VI) Bu müze tabiri caizse Anadolu'nun eksiksiz bir portresini oldukça çarpıcı biçimde sunuyor ziyaretçilerine.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düştüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6.BÖLÜM

PARAGRAFTA YAPI (PARÇA TAMAMLAMA - CÜMLE YERLEŞTİRME)

Paragrafta Parça Tamamlamaya Yönelik Sorular:

- Paragraf aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanır/tamamlanamaz?
- Bu parçanın sonuna düşünceinin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir/ge-
tirilemez?
- Bu parçada düşünceinin akışına göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi geti-
rilmelidir?
- Bu parçanın başına düşünceinin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

Paragrafa Cümle YerleŐtirmeye Yönelik Sorular:

- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden önce/sonra “- - -” cümlesi getiri-
lebilir?
- Yukarıdaki parçada düşünceinin akışına göre numaralandırılmış yerlerden hangisine
“- - -” sözünün getirilmesi uygundur?

CÜMLE SIRALAMA

SIRASI KARIŞTIRILMIŞ CÜMLELERİ NASIL BİR PARAGRAF HÂLINE GETİRİRİZ?

Öncelikle cümleleri birbirine bağlayan kelimeleri belirlemek, sonra da cümleleri sıralamak gerekir.

Bazı sorularda ilk ya da son cümle özelliği taşıyan belirlemek de işimizi çok kolaylatıracaktır.

Cümleleri birbirine bağlayan unsurları belirleyelim

- I. O hâlde bazı hesap işlerini daha kolay yapabilmek için oluşturulmuş bir kavram olan yıl hesabını yaşlanmak için kullanmamalıyız artık.
- II. Yaş dediğimiz şeyin tanımını yaparken bir yerlerde hata yapıyor olabilir miyiz?
- III. Ancak bu bir tur herkes için aynı şeyi ifade etmiyor.
- IV. Nasıl bir hata dersiniz anlatayım: Bilindik anlamıyla bir yaş, bir yıl demektir değil mi, yani dünyanın güneş etrafında attığı bir tur...
- V. Çünkü herkes aynı sürede aynı oranda yaşlanmıyor.

Cümleleri birbirine bağlayan unsurları bunlardır.

- O hâlde** bazı hesap işlerini daha kolay yapabilmek için oluşturulmuş bir kavram olan yıl hesabını yaşlanmak için kullanmamalıyız artık.
- Yaş dediğimiz şeyin tanımını yaparken bir yerlerde **hata** yapıyor olabilir miyiz?
- Ancak bu **bir tur** herkes için aynı şeyi ifade etmiyor.
- Nasıl bir hata dersiniz anlatayım:** Bilindik anlamıyla bir yaş, bir yıl demektir değil mi, yani dünyanın güneş etrafında attığı bir tur...
- Çünkü** herkes aynı sürede aynı oranda yaşlanmıyor.

Cümlelerin paragraf hâline gelmiş hali budur.

- Yaş dediğimiz şeyin tanımını yaparken bir yerlerde **hata** yapıyor olabilir miyiz?
- Nasıl bir hata dersiniz anlatayım:** Bilindik anlamıyla bir yaş, bir yıl demektir değil mi, yani dünyanın güneş etrafında attığı **bir tur**...
- Ancak bu **bir tur** herkes için aynı şeyi ifade etmiyor.
- Çünkü** herkes aynı sürede aynı oranda yaşlanmıyor.
- O hâlde** bazı hesap işlerini daha kolay yapabilmek için oluşturulmuş bir kavram olan yıl hesabını yaşlanmak için kullanmamalıyız artık.

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

Kendinden bahsetmeyi yanlış bulmak âdet olmuştur çünkü kendinden bahsetmek, her daim kendini övmek gibi görünür. Fakat kendinden bahsetmeyi yasaklamak, çocuğun burnunu sileceği yerde, burnunu koparmak gibi olur. Bu önlemden ben kârdan çok zarar görüyorum; asıl hedefime bağlı kalmak için kendimdeki bu rahatsızlığı ortaya koyacak bir işten kaçınmamalıyım. Kendinden bahsetmenin kötü sayılması bence halkın düşeceği utanç verici yanlışlardan dolayıdır. Bu türlü kurallar aptallara vurulan birer dizginlerdir. Onların amacı kendilerinden bahsetmek değildir ama vakti geldiğinde de kendilerini göstermekten geri kalmazlar. Sokrates kendinden bahsettiği kadar neden bahseder? Tanrı'ya ve rahibe kendimizden bahsetmiyor muyuz? Protestanlar bunu halkın gözleri önünde sergiliyorlar.

Bu parçada yazar aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Kendinden bahsetmenin yanlışlığını
- B) Kendinden bahsetmenin yanlış olmadığını
- C) Kendinden bahsetmek gerektiğini
- D) Kendini övmeyi
- E) Kendini övmenin yanlışlığını

Çözüm

Bu parçada yazar kendinden bahsetmenin yanlış olduğunu savunanlara karşı çıkıyor. Bu yüzden cevap kendinden bahsetmenin yanlış olmadığını ifade eden cümledir.

1. Okumak insanı olgunlaştırır, konuşmak ustalaştırır, yazmak ise daha somut bir bilgi sağlar. Dolayısıyla az yazanın iyi bir belleği olması gerekir, az konuşanın keskin zekâlı, az okuyanın da bilmediğini bilir gibi görünebilmek için kurnaz olması gerekir. Tarih, insanı bilge kılar; şiir, iç zenginliği; matematik, titizlik; doğal bilimler, derinlik; mantık ile söz söyleme sanatı ise tartışma yeteneği kazandırır. Evet, insan kafasının uygun bir öğrenim yardımıyla giderilemeyecek eksikliği yoktur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih okumaları insanı bilge bir kişilik yapar.
- B) Şiir okumak insanı ruh olarak zenginleştirir.
- C) Uygun bir okuma ve öğrenme pek çok eksikliği tamamlar.
- D) Okumak, bazı konuların açıklığa kavuşturulmasına yardım eder.
- E) Yazmanın öğrenilenlerin somutlaştırılmasında faydası büyüktür.

2. Herhangi bir şeyde, başkalarını kanıksatacak kadar ölçüyü kaçıran kimse kendini küçük düşürür. Bir kimseye verilen özel bir önem saygıdan doğuyorsa, içten pazarlıklı değilse iyi bir şeydir. Bir kimsenin üstünlüğünü benimserken insanın kendinden de bir şeyler ortaya koyması genellikle en iyi yoldur. Sözgelisi, o kimsenin bir düşüncesine mi katılacaksınız, küçük bir noktada görüş ayrılığıyla katılın; önerisini mi kabul edeceksiniz, bir koşulla kabul edin; öğüdünü mü doğru buldunuz, bir neden daha sürün ileri. Övgü sözlerini çok kullanmaktan kaçınmak gerekir çünkü insanın başka yönlerden değeri ne olursa olsun, onu çekemeyenler, bütün değerlerini hiçe sayarak, dalkavuk damgasını vuruverirler. İş alanında da saygı kuralları üzerinde uzun boylu durarak başkaları karşısında çok eğilmek ya da en uygun zaman ile durumu beklemek zarar getirir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir kişiye yönelik davranışlarda ölçülü davranmak kendine saygı açısından da önemlidir.
- B) Değerleri hiçe sayarak yapılan övgü, övgü değil dalkavukluktur.
- C) Başkaları karşısında eğilmek işlerin yoluna girmesi için gerekli olabilir.
- D) Bir kişinin düşüncesine şartlı katılmak gerekir.
- E) Ölçsüz davranışlar hoş görülmez.

3. Halkla bütünleşmenin, kitlelere ulaşmanın yollarından biri, belki de en kısası güncelliktir. Güncel, yaşanılanla doğrudan bağlantılı olduğundan, yaşam gibi taze, renkli, canlı, zengin ve verimlidir. Ayrıca, yalnız insanları, tabakaları, sınıfları değil, toplumları, halkları, ulusları da kapsamaktadır. Bundan ötürü birey olarak da toplum olarak da güncel sıcak, yakın, çabuk ilgi duyarız. Bu durumu iyi değerlendiren eserlerin okunma, yayılma oranı ile kitlelerce benimsenme gücü artar.

Bu parçada yazarın vurgulamak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güncel konuları iyi değerlendirip bir eser meydana getiren yazarlar vardır.
B) Hem birey hem de toplum olarak güncel şeylere yakınlık ve ilgi duyarız.
C) Güncel, sadece insanları değil ulusları, toplumları, halkları da içine alır.
D) Günceli yakalayarak halkla bütünleşen eserlerin okunma oranı artar.
E) Güncel yaşanılanlarla doğrudan ilgisi olduğu için canlı ve zengindir.

4. Şiirde yenileşme her şeyden önce, kültür işidir bence. Bilinç işidir. Başboş, rastlantısal değildir. Yaşama, araştırma ve yaşatma işidir. Şiirimizin geçmişini yeterince bilmeyen, dünya şiirini yeterince tanımayan, özdeki değişimleri kavramayan bir kimsenin tutarlı bir yenilik getireceğine inanmıyorum. Yenileşme sağlam bir temel üzerinde olur. Bilgiye, görgüye, sezgiye ve geleneğe dayanan bir temel üzerinde olur. Abdülhak Hamit, Tevfik Fikret, Ahmet Haşim, Nazım Hikmet ve Orhan Velilerin durumları güzel bir örnektir buna. Bu öncü şairlerin hepsi de gerek eski edebiyatımızı, gerekse Batı edebiyatını iyi biliyorlardı. Ayrıca özdeki değişmelerin akışını anlamışlardı. Dolayısıyla, getirdikleri yeniliğin bilincine varmışlardı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Şiirdeki yenileşme iyi bir temele dayandırılarak yapılırsa olur.
B) Öncelikle kendi şiirimizin iyi bilinmesiyle tutarlı, yenilikçi bir şiir oluşur.
C) Dünya şiirlerini iyi bilemeyenlerin yenilikçi bir şiir meydana getirmeleri olanaksızdır.
D) Bazı öncü dediğimiz şairler getirdikleri yeniliğin bilincine varmışlardı.
E) Kültürümüzün araştırılması ve yaşatılmasıyla yenilikçiliğe gidilebilir.

5. Edebî yeniliğimizin ta Abdülhak Hamit'ten başlayıp Nazım Hikmet'e uzanan, oradan da günümüze değin gelen o büyük serüvenini düşününüz. Bu büyük yürüyüşte, aklınıza takılan, diyelim Tevfik Fikret, Ahmet Haşim, Nurullah Ataç, Sabahattin Ali, Orhan Kemal, Orhan Veli, Edip Cansever midir? Asım Bezirci önünüze bir kitap koyar her biriyle ilgili. Yalnız bunlar da değil! Bir eli de halk edebiyatındadır: Pir Sultan Abdal üstüne beş yüz sayfalık koskoca bir eser. Ayrıca "barış" temasını işleyen kitaplar; kültür ve edebiyat üstüne kuramsal çalışmalar; çeviriler, sözlükler, antolojiler... Tezgâhta noktalanmayı bekleyen, ya da "yakında çıkacak" diye şimdiden duyurusu yapılmış yığınla eser de cabası!

Bu metinde Asım Bezirci ile ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pek çok yazarla ilgili eserler verdiği
B) Pir Sultan Abdal üzerine beş yüz sayfalık çalışması olduğu
C) Yeni eserlerinin yakında çıkacağı
D) Edebiyatın hemen hemen her alanında pek çok eseri olduğu
E) Kültür ve edebiyat üstüne kuramsal çalışmalar yaptığı

6. (I) Sanatın insanoğlunun kaderiye koşut ve onun yaşıyla yaşıt olduğu söylenebilir. (II) İnsanoğlu, geçirdiği evrimlere uygun olarak sanatı da değiştirmiş, geliştirmiştir. (III) İlk sanat örneklerini incelediğimizde sanatın ilkel bir nitelik taşıdığını, sanatçıların çevrelerindeki imkanlarla sınırlı olduklarını da görürüz. (IV) İnsanın, yerleşik yaşama geçmesi hem kültür düzeyini yükseltmiş hem de eser oluşturulabilecek imkanlarla birlikte bakış açılarını zenginleştirmiştir. (V) Tüm bu gelişmeler sanata yeni anlatım olanakları, yeni nitelikler, yeni boyutlar kazandırmıştır.

Bu parçanın yazarı vermek istediği mesajı numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

Cahit Sıtkı iyi bir şair ve onun hikâye kitabını okuyan her okur öğrenecek ki aynı zamanda iyi bir hikâyeci. Şaşırtıcı olan, bu iyi hikâyeci, o iyi şairden hiçbir şey çalmıyor. Daha açığı, Cahit Sıtkı hikâyelerinde şairaneliğe sapmıyor, dosdoğru hikâye anlatıyor. Bu demek değil ki hikâyeleri ile şiirin benzeyen, örtüşen yanları yok. Elbette var. Bir kere o şiirleri söyleyen açık yürekli, temiz kalpli pişmanlıklar içindeki genç adam, hiç şüphe yok bu hikâyelerde konuşan adam. Konular yine "Otuz Beş Yaş" şiirinin konuları ama şiirde şiirin, hikâyede hikâyenin gerektirdiği dili kullanabilme yeteneğine sahip bir yazar/şair Cahit Sıtkı.

Bu parçada Cahit Sıtkı ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Hikâyelerinde şairaneliğe başvurmamıştır.
- B) İyi bir şair olduğu kadar iyi bir hikâyecidir.
- C) Hikâyeleriyle şiirlerinin örtüşen yanı yoktur.
- D) Hikâyelerinde Otuz Beş Yaş şiirinin konularını işlemiştir.
- E) Hikâye dili ile şiir dili farklıdır.

Çözüm

Bu parçada yazar "Bu demek değil ki hikâyeleri ile şiirinin benzeyen, örtüşen yanları yok." derken hikâye ve şiirinin benzeyen yönleri olduğunu ifade ediyor. Daha sonraki cümlelerde hikâye ve şiirlerinin aynı insanın ruh hâli içinde yazıldığı, konularının da aynı olduğu ifade ediliyor.

Sorunun cevabı C seçeneğinde yer alan "Hikâyeleriyle şiirlerinin örtüşen yanı yoktur." cümlesidir.

1. Şiir yazdığımdan habersiz çok samimi arkadaşlarım vardır. Bilmelerini de hiç istemem, zira hemen tavır alırlar. Onlar bu yönde belli bir tavır alınca da benim şair yaşayışımı etkiler. Dostlarım halktan tabir edilen, esnaf, memur, balıkçı, işçi vs. kişiler. Bunların tam zıddı arkadaşlarım da vardır. Doğrusu hayatları çok kayıt içindedir. Sürekli olarak hep ciddi konulardadırlar. Onlardan bazılarını uzun süre görmem. Yeniden karşılaştığımda, hayatlarının olduğu kadar, konuşmalarının da hiç değişmediğini yine aynı şeyleri tekrarladıklarını hayretle görürüm. Sadece değişik, yeni terimler bulmuşlardır, hepsi de benimsemişlerdir bunları. Doğrusu onlarla olmak, entelektüel susuzluğumu giderdikten sonra, fena hâlde sıklığa başlar beni.

Bu parçada söz konusu kişi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çabuk dost edinen, bunu uzun süre koruyan biridir.
- B) Değişik meslekten arkadaşları vardır.
- C) Entelektüel yönünün olduğuna inanır.
- D) İnsanlara gözlemci bakış açısıyla bakan biridir.
- E) Şair olduğunun bilinmesinden rahatsız olur.

2. Yüzlerini görmesiniz de aynı çağda yaşamazsanız da bir yazarın eserleri, sizin için en iyi öğretmen, en iyi tenkitçi ve belki de en büyük yüreklendirici olur. Refik Halit Karay, işte böyle bir öğretmendi benim için. Doğrusu bu ya, ilkokuldan üniversite bitimine kadar hiçbir öğretmenim beni yazının büyüyle tanıştırmaya yazmaya kışkırtmadı. Aksine hevesimi kıranlar, "yazar olamazsın" diyenler oldu. Fakat aralarında, belki ilk sırada Refik Halit'in bulunduğu eski zaman yazarları, yani denemeciler, öykücüler, romancılar bana, dilin insanı olduğu yerden alıp başka bir dünyaya yükselten gücünü keşfettirdi ve "İşte senin mutluluğun burada, malzemen de kelimeler; onlara sınıksız tutun ve peşimizden gel!" dediler.

Bu parçada söz konusu kişi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir yazarın eserinin en iyi öğretmen olduğuna inanmaktadır.
- B) Okul öğretmenleri yazmaya yüreklendirmemiştir.
- C) Eski zaman yazarlarının eserleri yazar olmaya onu itmiştir.
- D) Pek çok yazı türünde eserler vermeye eski yazarları okuyarak başlamıştır.
- E) Refik Halit Karay'la aynı çağda yaşamadığı hâlde onu en iyi öğretmeni görmektedir.

4. İnsanların en talihsizi, unutulmuş bir şairdir. Nerede o nazenin mısralar, hani o yangın, neşeli duygular, o şiirler nerede? Yazarken ve yaşarken kim ister, kim hayal eder unutulmayı? Kitaplarının nesli kurusun bir gün, çekilsin ortalıktan, sesi kesilsin hiç yaşanmamış gibi. Hiç acı çekmemiş, hiç sevilmemiş, hiç yazmamış, hiçbir el dokunmamış gibi yazdıklarına... Kim inanmak ister böyle bir akıbeta? Heyhat! Edebiyat tarihleri, antolojiler birer şair mezarlığıdır.

Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Antoloji Mezarlığı
B) Şair ve Unutulmak
C) Şairler ve Şiirler
D) Edebiyat Tarihi
E) Unutulan Şiirler

5. Aralarında coğrafi komşuluk bağı bulunan kültürler, tarih boyunca birbirlerini daima etkilemişlerdir. Bu etkileşimin başında da dil gelmektedir. Aynı coğrafyada müşterek yaşıyor olmak, teknolojik ve ticari alışverişler, iç ve dış göçler vs. hep dillerin birbirinden ödünç kelime alıp vermelerini kolaylaştırmıştır.

Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kültürel Etkileşim ve Dil
B) Coğrafi Komşuluk
C) İç ve Dış Göçler
D) Müşterek Yaşam
E) Tarihi Etkileşim

6. Muş Ovası, kar yağdığında bir masal diyarı, laleler açtığına ise İrem bağıdır. Her yıl ilkbaharda şehri kırmızı renge boyayan Muş lalesi önce ovayı, ardından da dağları süsler. Bu muhteşem manzara şarkılara, şiirlere konu olmuş; şehrin sembollerinden biri hâline gelmiştir. Her yıl Korkut ilçesinde düzenlenen lale festivali bu etkileyici çiçeğe bir teşekkürdür aynı zamanda.

Bu parçaya en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lale Festivali
B) Masal Diyarı
C) Muş Lalesi
D) Muş Ovası
E) Kültürümüzde Lale

7. Çok renkli ve değişken bir hayatın içine doğuyoruz. Hareketin, yenilenmenin, ilerlemenin ve dolayısıyla tarihin dinamiği olan zıtlıkları barındıran bu hayatın içinde çok da rahat edemiyoruz. Bizi sarmalayan gerçekliğin küçültülmüş hâli gibiyiz. Bünyemizde birçok zıtlık var. İyiyle kötünün mücadelesi yaşanıyor üzerimizde. Buralı değiliz. Birer yolcuyuz.

Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İyiyle Kötünün Savaşı
B) Renkli Hayatlar
C) Hayatın Zorlukları
D) Hayat Yolculuğumuz
E) Zıtlıklar ve Hayatımız

8. Güzel Türkiye'min güzellikleri
Hasretini çektiğimiz dağlar oy!
Mümkün mü hatırdan silmek sizleri
Dost gözüyle baktığımız dağlar oy!
...
Enginler bunaltır üzer insanı
Şehirler dar gelir, ezer insanı
Çözerse yükseklere çözer insanı
Derdimizi döktüğümüz dağlar oy!

Bu şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Gurbet Türküsü
B) Dağlarımızın Güzellikleri
C) Vatan Hasreti
D) Dağlarıma Hasret
E) Köy Türküsü

9. İnsanın her şeyi anlamaya ve kavramaya yetenekli olduğunu sanan insanoğlu günümüzde bilimin bu derece hızlı gelişmesi sonucunda daha kendisiyle ilgili konularda bile çok az şey bildiğini anlamış, çevresine kuşku ve güvensizlikle bakmaya başlamıştır. Kendi kendisine empoze ettiği birtakım tartışılmaz kabullerin yeniden yargılanması gerektiğine inanmıştır. Çağımızın "kuşku çağı" olarak değerlendirilmesinin başlıca nedeni de budur. Öyle görülüyor ki çevremizi yeniden el yordamıyla kontrol etmek durumundayız. İşte yüzyılımızın açmazı...

Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Güven Çağı
B) İnsan ve Bilim
C) Bilim Çağı
D) Yeteneklerimiz
E) Kuşku Çağı

ANALİZ KÖŞEM

Örnek

Bugün tanınan pek çok şair, yazar, bürokrat ve entelektüeli yetiştiren, zihinlerini, gönüllerini dostlukla, muhabbetle mayalayan Fethi Gemuhluoğlu; bulunduğu bütün akademik görevlerde Batılılaşmanın Türk toplumunda meydana getirdiği tahribatin onarılması için ciddi uğraş vermiş, bütün hayatını ülkemizin kaynaklarını zenginliğe dönüştürecek geniş ufuklu, erdemli ve bilgili insanların yetişmesi için gerekli şartları oluşturmaya adanmıştır.

Bu metinden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ülkemizdeki yanlış Batılılaşmanın getirdiği tahribat günümüzde onarılmıştır.
- B) Pek çok şair, yazar, siyasetçi ve entelektüeller arasında dostluklar artmaktadır.
- C) Hayatını bilgili, erdemli insanlar yetiştirmeye adanmış akademisyenler vardır.
- D) Ülkemizin zengin kaynakları işlenerek ekonomiye katkı sağlanmıştır.
- E) Entelektüel, bilgili insanların yetişmesi için ülkemizde yeni eğitim yuvaları açılmıştır.

Çözüm

Bu metinde yazar, Fethi Gemuhluoğlu'nun bütün hayatını geniş ufuklu, erdemli ve bilgili insanların yetişmesi için gerekli şartları oluşturmaya adanmış olduğunu bahsetmektedir.

C seçeneğinde yer alan "Bazı akademisyenlerimiz hayatlarını bilgili, erdemli insanlar yetiştirmeye adanmıştır." ifadesi parçadan çıkarılabilecek kesin bir yargıdır.

1. Gelenekselden moderne giden yolda, Çehov yalnız Rus tiyatro sanatının değil, yeryüzü tiyatro sanatının da -bençe- en güçlü yazarıdır. Öyküleri geçiyor; kısacık bir ömre sığdırılmış o oyunlar bizi büyülüyor, aslında yarını söylüyor, yarını kavrayabilmemize olanak sağlıyor. Andığım kitaptan derin bilgi devşireceksiniz. Böylesi derinlikli incelemeler keşke bizim tiyatro edebiyatımız için de gerçekleştirilse.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çehov'un tiyatrolarında kullandığı dil öykülerine göre daha güçlüdür.
- B) Çehov, tiyatro eserleriyle geleceğe seslenirken geleceğin de anlaşılmasına yardım etmektedir.
- C) Çehov, modern öyküleriyle olduğu kadar modern oyunları da dünya edebiyatında önemli bir yere sahiptir.
- D) Çehov'un tiyatroları, öykülerinin gölgesinde kalmış ve anlaşılmamıştır.
- E) Türk edebiyatında da tiyatro eserleriyle ilgili derin incelemelere dayalı çalışmalar vardır.

2. Güzellik anlayışı, kâinat anlayışımızın, dünya görüşümüzün, o anlayış ve görüşe aykırı düşmeyen bir bölümü olduğuna göre, belirli bir dünya görüşü olmayan şairin güzellik anlayışından bahsedebilir mi? Böyle bir şair, şiirde bilerek bir güzelliğe varabilir mi? Şair ister istemez bir düşünür olmak zorundadır, hem de ileriye gören bir düşünür. Yoksa geri düşüncelerle yoğrulmuş kafa şiire fayda yerine zarar verir. Bu şairin sadece bir düşünür olmasını istemek değildir. Elbette ki bir şiir sanatı, bu şiir sanatının da kendine göre bir düzeni vardır. Ama bu düzen, kâinat anlayışımıza, dünya görüşümüze göre ayarlanacağı içindir ki her şeyden önce, şairin bir düşünür olmasını gerektirir.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirlerin konuları çoğunlukla güzelliiktir.
- B) Belirli bir dünya görüşü olan şairin güzellik anlayışı vardır.
- C) Bütün düşünürler aynı zamanda bir şairdir.
- D) Şairler şiir sanatının düzenlerine uyarlar.
- E) Şairler şiirlerinde dünya görüşlerini çok güzel anlatırlar.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

1958 yılında Denizli’de dünyaya gelen Hasan Ali Toptaş, zaman içinde yazdıkları ile içimizden bir yazar olduğunu kanıtladı. İcra memurluğu görevini sürdürürken bir yandan yazın hayatına da devam etti. 1992 yılında “Ölü Zaman Gezginleri” adlı öykü dosyası ile Çankaya Belediyesinin düzenlediği yarışmada birinciliği elde eden yazar, 1994’te “Gölgesizler” adlı yayımlanmamış romanı ile Yunus Nadi Roman Ödülü’ne lâyık görüldü.1999 yılında “Bin Hüzünlü Haz” ile Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü’nü göğüsledi. “Yazmak, zamana müdahaledir edebiyatın ezeli reflekslerinden biri de zamanı olabildiğince yavaşlatmak, hatta durdurmaktır.” diyen yazarın farklılığı onun zamansız bir yazar olmasından ve yersiz yurtsuz duyguları içimizden biri olarak işlemeden kaynaklanır. Borges’in bir cümlesi vardır; “ Ben uzayın derinliklerinde geçen bir öykü yazsam bile o öyküde Arjantin mutlaka vardır.” Hasan Ali Toptaş için de geçerlidir bu söz. Onun yaşadığı toprakları bu denli güçlü dile getirişi ve şiirsel dili yazarın günümüz edebiyatçıları arasında ön sıralarda kendine yer edinmesini sağlamıştır. Yazar, eserlerinde geçmişi, şimdiki ve geleceği bir potada eritip bizi zamansızlığın dayanılmaz çekiciliği ile karşılaştırmıştır.

3. Bu parçadaki altı çizili ifadeyle

- I. edebiyatın hayatı önümüze sermesine
- II. edebiyatın zamana meydan okumasına
- III. edebiyatın yalnızlığa çare olmasına

durumlarından hangisine gönderme yapılmamıştır?

- A)Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D)I ve II
- E)I ve III

4. Bu parçadan hareketle Hasan Ali Toptaş ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hasan Ali Toptaş, eserleriyle birçok ödüle layık görülmüştür.
- B) Hasan Ali Toptaş, yaşadığı mekânları hayal ile karıştırarak anlatmıştır.
- C) Hasan Ali Toptaş, içinde bulunduğu toplumu hor görmeyen bir yazardır.
- D) Hasan Ali Toptaş, edebiyata zamanı yavaşlatan bir olgu olarak bakmıştır.
- E) Hasan Ali Toptaş, zamansızlığın çekiciliği ile zamanı karşılaştırmıştır.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Aklımın hızına yetişemeyince kalktım yataktan. Geçtim aynanın karşısına. Birden, sarı fosforlu kalemle altı çizilesi gülüşlerin geldi aklıma. Bunu yazmalıyım dedim. Avuç içi kadar mutluluğu yazarak çoğaltmalıyım. Hatta dizimde uyutmalıyım büyüsün diye. Belki ninniler söylemeliyim. Suretimi seçememeye başladım sonra aynada. Nefesimden buğulanmıştı cam. Tam ortasından sığıtığım diş macununu yerine bıraktım. Her şeye ortadan dalmıyorum aslında . Ekmeğin kenarını seviyorum. Aldım orta kahvem elime ve geçtim her zamanki köşeme. Gramofona, eski plaklardan birini koydum. Açtım hicazı, düştüm mecaza. Paragraf başı yapıp ucundan yırttığım bir kağıda anlattım tüm bunları. Kırmızı kalemle de başlık attım umutları. İmla kuralları bizden yana olursa satır arasında buluşuruz belki. Tüm devrik cümlelere inat düzene sokarız her şeyi. Hicazın sesini kısıp plağı değiştirdim. Elbet bir gün buluşacağız diyordu Zeki Müren. Bu böyle yarım kalmayacak diye ekledim içimden. Yarım bıraktıklarımı geldi aklıma. Tabagımda bıraktığım piring taneleri kadar çocuğum olur muydu sahiden? Sahi ben hiç pilav bırakmadım ardımda. Terli terli soğuk su içmedim. Tüm yaptıklarımın ve yapmadıklarımın pişmanlığıyla, hiç yazılmamış bir mektup postaladım az önce. Şayet pişmanlık dolu, boş bir mektup yazmak istersen bahçesinde hanımeli kokusu olan, köşedeki yedi numarada oturuyorum hâlâ. Bil istedim.

5. Bu parçanın yazarının içinde bulunduğu ruhsal durum ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kendi kendisiyle kavgalıdır ve geleceğe karamsar bakmaktadır.
- B) Küçük mutlulukları büyüterek çoğaltmaya çalışmaktadır.
- C) Müzik dinlemeyi, özellikle hicaz dinlemeyi, sevmektedir.
- D) Yaşadıklarından, yapamadıklarından pişmanlık duymaktadır.
- E) Sevdiği insanı özlerken kendine ait duygularla onu anlatmaktadır.

6. Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatta hata yapmış bile olsak her şeyin telafisi mümkündür.
- B) Özlenen kişiler bu kadar çok sevildiklerini hiçbir zaman bilemez.
- C) Her şeye rağmen umut bizim için hep vardır ve en iyi kurtarıcıdır.
- D) Yalnızlığın da tarif edilemez mutlu ve rahat yanları vardır aslında.
- E) Yaşamak kimi zaman bir işkence gibi gelmektedir bazı insanlara.

5. Kişilik eksikliği. Sanat, çağdaşlaştıkça anonimleşiyor. Topluma, toplumun yüzleriyle dönüyor. Klasik dediğimiz çağların resmi, o resme bakanlarla belli bir uzaklıktaydı. Bugünkü resim, kendisine bakanlarla belli bir yakınlıkta. Bu yüzden kültürümüzün kendine özgü kişiliği azalmıştır. Şiirde de müzikte de bu böyle.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kültürümüzün karşılaştığı en büyük sorun nedir?
- B) Şiirimizin bugün geldiği durum nedir?
- C) Sanatımız için çağdaş diyebilir miyiz?
- D) Sanat topluma yüzünü dönmeli mi?
- E) Sanat, kültürü yansıtmalı mı?

6. Aka Gündüz, uzun zaman yalnız kalemiyle, yalnız sanatının geliriyle, yaşamaya mecbur olduğu için çok yazdı. Gerçi "İşleyen demir ışıldar." derler ama sanatkar kalemi için bu hüküm doğru değildir. Birkaç gazete yazı yetiştirme zorunluluğu, bir yazarı itinasızlığa atabilir. Nitekim onun da bazı eserlerinde bu hâl görünür. Bakarsınız, çok güzel bir başlangıç karşınızdasınız. Fikir güzel, üslup güzel, his, hayal, psikoloji, mantık mükemmeldir. Yirmi otuz sayfa sonra, bu parılının solduğunu, göz kamaştıran duyu menevişleri üstüne koyu bir sisin çöktüğünü görürsünüz. Sanki eseri iki kişi yazmıştır. Araya o kadar çok ayrılıklar, başkalklar girer.

Bu metne göre, Aka Gündüz'ün romanlarının bazılarının farklı şekle girmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üsluba önem verip içeriği arka plana atması
- B) Farklı türlerde yazı yazması
- C) Geçimini sağlamak amacıyla çok yazı yazması
- D) Sanat yapma kaygısı taşımaması
- E) Hayal ürünlerine fazla önem vermesi

7. İnsan enerjisini konuşmaya değil, susmaya ayarlamalıdır. Konuşmada iktisatlı, susmada cömert davranmak ne güzel bir davranıştır. Bir dili olduğu hâlde çenesinden bıktığımız o kadar çok insan var ki! İki kulağı olduğu hâlde gerçekleri duymazdan gelen kimseler o kadar çok ki! Ya insanda iki dil, bir kulak olsaydı ne yapardık? Onun için hepimiz dönüp kendimize bir bakalım. Bizim üzerimizdeki denge, bize neyi anlatıyor bir düşünelim.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşmanın da susmanın da yerini bilmek önemlidir.
- B) İnsanları etkileyenler az ve öz konuşanlardır.
- C) Çok konuşan insanlar toplum içinde rahatsızlık uyandırır.
- D) İnsana kulağın iki tane dilin bir tane verilmesinin anlamı vardır.
- E) İnsanın başına ne gelirse dilinden gelir.

8. Engelli ve sosyal dezavantajlı bireylerin sanat yoluyla sosyal hayata katılımını hedefleyen "Düşler Akademisi", 2008 yılında hayata geçmiş bir sosyal sorumluluk projesi. Adından da anlaşıldığı gibi hayallerin gerçekleştiği, imkânsız gibi görünenin başarıldığı bir hayat okulu. Engelli vatandaşlarımızın, olmaları gerektiği yer ile buldukları yer arasındaki uçurumun bilincinde olan proje, Türkiye nüfusunun neredeyse yüzde 15'ini oluşturan engelliler için acil çözümler üretiyor. Alternatif bir sanat okulu olarak da nitelendirebileceğimiz Düşler Akademisi'nin sunduğu bütün kültür-sanat eğitimleri ücretsiz. Ayrıca katılımcılar için eşit olanaklar sunmaya çalışıyor. Verdiği atölye eğitimleriyle katılımcıların branşlarında iş edinmelerini amaçlayan akademinin yürüttüğü pek çok proje bulunuyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen Düşler Akademisi'nin projelerinin amaçlarından biri değildir?

- A) Sosyal dezavantajlı bireylerin çevreye uyumlarını sağlamak
- B) Engelli insanların hayallerini gerçekleştirmek
- C) Engelli bireylerin sanat yoluyla sosyal hayata katılımını sağlamak
- D) Sosyal dezavantajlı bireylere kültür-sanat eğitimleri vermek
- E) Türkiye'deki engellilerin sağlıkla ilgili sorunlarını çözmek

9. Her millet, kendi tebaasına resmi bir dil konuşmayı mecbur tutar. Bir ülkede kaç dil konuşulursa konuşulsun, resmî dil bir tanedir ve bu hâkim dildir. Çok kültürlülük, bugün dünyanın birtakım devletlerinde uygulanıyor. Avusturalya, sadece çok kültürlülüğü uygulayan bir ülke değil, aynı zamanda çok kültürlülük üzerine kurulmuş bir ülke. Durum böyle olunca, ülkede birçok milletten insan yaşıyor. Her millet, çarşıda pazarda kendi dilini sesli olarak konuşma hakkına sahip. Hatta İngilizce bilmeyen bir insan, devletten tercüman talep edebiliyor. Devlet "tercümanlık servisi" kurmuş. Buna rağmen hâkim dil, her yerde varlığını hissettiriyor.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir ülkede birden fazla dil konuşulması çok kültürlülüğün sonucudur.
- B) Bugün dünyanın birtakım devletlerinde çok kültürlülük uygulanıyor.
- C) Avusturalya, çok kültürlülük üzerine kurulmuş bir ülkedir.
- D) Çok kültürlü milletlerin resmî dilleri bir tanedir ve bu onların hâkim dilidir.
- E) Avusturalya'da her millet, kendi dilini konuşma hakkına sahiptir.

EDITÖR YAYINEVİ

TÜM KİTAP İÇERİKLERİ BURADA!

Editör Yayınevi kitaplarının tüm içeriklerine ulaşmak için
"Editör Data" uygulamasını indirin.
(Telefonunuzun kamerasını açıp karekodu okutunuz)

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - Faks: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

ISBN 978-605-280-358-5

9 786052 803585